

Istanbul, 13.08.2014

Avukat olan ve olmayan “Patent ve Marka Vekilleri” arasındaki rejim farklılığının giderilerek meslekte bütünleşmenin sağlanması gereği

Avukat olup/olmadıklarına bağlı olarak “Patent ve Marka Vekilleri” iki ayrı grup oluşturmaktadırlar.

- * Avukat olarak baroya kayıtlı bulunan “Patent ve Marka Vekilleri”
- * Avukat olmayan “Patent ve Marka Vekilleri”

T.P.E. nezdinde kayıtlı “Patent ve Marka Vekilleri”nin % 60 kadarının aynı zamanda avukat olduğunu belirtmekte fayda vardır.

Aynı zamanda avukat olan “Patent ve Marka Vekilleri” avukatlıkla ilgili mevzuata ve bu meyanda avukatlık kanununa, Türkiye Barolar Birliği’nin “meslek kuralları”na tabidirler. Avukatlık mesleğinin ifasında söz konusu “meslek kuralları”nı gözeterek hareket etmedikleri takdirde, tabi oldukları barolar vasıtasıyla kendilerine kanun ve yönetmelikte öngörülen yaptırımlar uygulanmaktadır. Örnek olarak bunlardan bazılarında değinmekte kısaca fayda vardır. Bilindiği üzere avukatlara reklam yapmak yasaktır (1136 sayılı Avukatlık Kanunu_Madde 55). Ancak avukatlar T.P.E.’nin organize ettiği sınav neticesinde kazanmış oldukları resmi “Patent” ve/veya “Marka” vekilliği sıfatlarını antetli kağıtlarında ve büro levhalarında kullanamazlar. Çünkü bu sıfatların kullanılması barolarca reklam kabul edilerek yasaklanmıştır. Oysa, bu sadece avukatın uzmanlaşmış olduğu bir alanı göstermekten ileriye gitmez. Nasıl ki, Almanya’da belirli hukuk alanlarında ilave bir eğitim alarak uzmanlaşan avukatlar, “Fachanwalt” olarak anılmaktadır. Diğer bir örnek ise Avukatlık Kanunu_Madde 48’e göre; kendilerine ödenecek ücret karşılığında üçüncü kişiler vasıtasıyla iş alması halinde avukatların 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını öngörmektedir.

Ancak, Avukatlık Kanunu hükümlerinin ve Türkiye Barolar Birliği “Meslek Kurallarının”, T.P.E. nezdinde yürüttükleri işlemler için de Avukat olan “Patent ve Marka Vekilleri”ne uygulanacaklarına dair, referans olabilecek bir kararın varlığı bilgimiz dışındadır.

Diğer taraftan, avukat olmayan “Patent ve Marka Vekilleri”nin ise, tabii olduğu “meslek kuralları” yoktur.

Nitekim, “Patent ve Marka Vekilleri”nin tabii olduğu hiçbir meslek kuralı bugüne kadar yürürlüğe konmamıştır.

Ayrıca, “Patent ve Marka Vekilleri”nin, mesleki faaliyetlerini organize eden ve meslekte disiplini sağlayacak hiçbir kurum bugüne kadar oluşturulmamıştır.

Dolayısıyla avukat olmayan “Patent ve Marka Vekilleri”ne karşı, mesleki faaliyetlerinden ötürü uygulanabilecek disiplin yaptırımları olmadığı gibi, bu yaptırımlara karar verip uygulayacak ve de mesleki faaliyet ile ilgili şikayetlerin/taleplerin yöneltilebileceği bir kurum henüz ülkemizde oluşturulmamıştır.

Ülkemizde avukat olan “Patent ve Marka Vekilleri”, uluslararası olarak tespit edilen “meslek kurallarının” büyük çoğunluğunu, tabii oldukları avukatlık mevzuatı itibarıyla, karşılamaktadırlar.

Buna karşılık avukat olmayan “Patent ve Marka Vekilleri”nin herhangi bir “meslek kurallarına” tabii bulunmaması, hem vekiller arasında, hem vekil edenler açısından, hem de T.P.E. açısından uygulama seviyesinde büyük bir dengesizlik ve belirsizlik unsuru olmaya devam etmektedir.

“Patent ve Marka Vekilleri”ni ülke temelinde temsil edecek ve yönetecek bir şemsiye kurumun, özellikle Avrupa Patent anlaşmasına üye ülkelerde, bir kanun ile kurulduğunu bu meyanda belirtmek gerekir. Meslekteki bütünleşmenin eksikliği ve “Meslek kuralları” temelinde bir yeknesaklığın olmaması ve de bunları tek elden uygulayacak kurumun eksikliği, haliyle “Patent” ve “Marka Vekillerinin” mesleki olarak asimetrik gelişmelerinin ana nedenidir.

Ayrıca, “Patent ve Marka Vekilleri”nin yeknesak bir tedrisat (syllabus) temelinde eğitim alması, haliyle mesleğin bir bütünlük içinde gelişmesini ve uygulanmasını beraberinde getirecektir. Bilindiği kadarı ile, ülkemizde böyle bir tedrisat bugüne kadar uygulanmamıştır. Bu konuda bilinen tek örnek, İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından patent vekili eğitime yönelik olarak organize edilmiş olan sertifika programıdır. Ancak, bu programın 1inci modülü 2013 Ekim – 2014 Mart tarihleri arasında yapıldıktan sonra, 2nci modülü açılmamıştır. Bu programın durdurulmasına yönelik olarak İTÜ’den herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Herkesin aynı kurallara tabi olması ve yeknesak bir tedrisat ile ancak sözü edilen asimetrik gelişimin ve uygulamanın önüne geçilebilecektir. “Patent ve Marka Vekilliği” yapanların hepsini kapsayan “meslek kurallarının” olmaması, ve de bunların yeknesak bir tedrisattan geçmeden vekillik sıfatını kazanması, vekillerin mesleki olarak benzer bir düzeyde gelişmelerini engelleyici nitelikte olduğu açıktır.

Bugüne kadar süregelen uygulama itibariyle, vekillik sıfatını kazanmak için şeklen yapıldığı bilinen bir sınavın bu amaç için yetersizliği gözlemlenmiş olup, bu yetersizlik meslektaşlarımızca değişik platformlarda defalarca dile getirilmiştir.

Türk Patent Enstitüsü tarafından hazırlanarak, Meclise sevk edilen torba kanundaki vekillik mesleğinde, ağırlıklı olarak, disiplini sağlama amacına yönelik hükümler, maalesef, meslekte bütünlüğü sağlayacak ve yukarıda belirtilen iki grup arasındaki rejim farklılığını giderebilecek nitelikte olmayacaktır.

M. N. Aydın Deriş

Bu yazı 26 Eylül 2014 tarihinde, “Fikrin İzinde” bloğumuzda (www.fikrinizinde.com) ve websitemizde (www.deris.com.tr) yayınlanmıştır.